

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

9.12.2009

B7-0200/2009

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduste alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Vägivald Kongo Demokraatlikus Vabariigis

Sabine Lösing, Willy Meyer, Takis Hadjigeorgiou, Ilda Figueiredo, Eva-Britt Svensson
fraktsiooni GUE/NGL nimel

RE\799005ET.doc

PE432.822v01-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

Euroopa Parlamendi resolutsioon vägivalla kohta Kongo Demokraatlikus Vabariigis

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ÜRO peasekretäri 18. septembri 2009. aasta aruannet olukorra kohta Kongo Demokraatlikus Vabariigis (S/2009/472);
- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1896 (2009);
- võttes arvesse Kongo Demokraatlikus Vabariigis asuva ÜRO missiooni (MONUC) loomist ja mandaati, nagu on ette nähtud ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonides 1279 (1999) ja 1291 (2000);
- võttes arvesse 10. detsembril 1948. aastal vastu võetud inimõiguste ülddeklaratsiooni;
- võttes arvesse julgeolekusektori reformide missiooni EUSEC RD Congo, mis loodi 2005. aasta juunis (nõukogu 2. mai 2005. aasta ühismeede 2005/355/ÜVJP Kongo Demokraatliku Vabariigi (KDV) julgeolekusektori reformide alase Euroopa Liidu nõustamis- ja abimissiooni kohta);
- võttes arvesse julgeolekusektori reformide missiooni EUPOL Kinshasa, mis loodi 2005. aasta juunis (nõukogu 9. detsembri 2004. aasta ühismeede 2004/847/ÜVJP Euroopa Liidu politseimissiooni kohta Kinshasas (KDV) seoses integreeritud politseiüksuse loomisega);
- võttes arvesse nõukogu 19. oktoobri 2009. aasta ühismeedet 2009/769/ÜVJP, millega muudetakse nõukogu ühismeedet 2007/405/ÜVJP julgeolekusektori reformi alase Euroopa Liidu politseimissiooni ja selle õigusalase kontaktüksuse kohta Kongo Demokraatlikus Vabariigis (EUPOL RD Congo);
- võttes arvesse 18. detsembri 1979. aasta ÜRO konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta ja 20. detsembri 1993. aasta ÜRO deklaratsiooni naistevastase vägivalla kaotamise kohta;
- võttes arvesse 10. detsembri 1984. aasta piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastast ÜRO konventsiooni ning ÜRO Peaassamblee 14. detsembri 1974. aasta deklaratsiooni 3318 naiste ja laste kaitse kohta hädaolukorras ja relvastatud konfliktides, eriti selle lõiget 4, vastavalt millele tuleb võtta tõhusaid meetmeid, et keelustada naiste tagakiusamine, piinamine, naistevastane vägivald ja naiste alandav kohtlemine;
- võttes arvesse Pekingi deklaratsiooni ja tegevusplatvormi, mis sündisid 4.–15. septembril 1995. aastal toimunud ÜRO neljanda naiste maailmakonverentsi tulemusel, eriti naisi ja relvastatud konflikti käsitlevat probleemvaldkonda E, ning 5.–9. juunil 2000. aastal toimunud ÜRO Peking +5 eriistungjärgu lõppdokumenti edasiste meetmete ja algatuste kohta Pekingi deklaratsiooni ja tegevusplatvormi rakendamiseks;

- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone 1325 (2000) ja 1820 (2008) naiste, rahu ja julgeoleku kohta ning ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1888 (2009) naiste- ja lastevastase seksuaalse vägivalla kohta relvastatud konfliktis;
 - võttes arvesse relvaembargot käsitlevaid ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone 1896 (2009), 1533 (2004), 1807 (2008) ja 1857 (2008);
 - võttes arvesse dokumenti, mis on lisatud komisjoni otsusele Kongo Demokraatlikus Vabariigis võetavate humanitaarmedetmete üldise kava heakskiitmise ja Euroopa Liidu üldeelarvest rahastamise kohta (ECHO/COD/BUD/2010/01000),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et Kongo Demokraatlik Vabariik ja eriti selle idaprovintsid on alates 1998. aastast tugevalt kannatanud relvastatud konfliktis, milles osalevad FLDR (Rwanda hutu relvastatud rühmitused, nende hulgas Rwanda genotsiidis osalejad), CNDP (tutside juhitud rühmitus), LRA (Issanda Vastupanuarmee), FPRI ja mai-mai rühmitused ning Kongo relvajõud;
 - B. arvestades, et ÜRO Julgeolekunõukogu 24. veebruari 2000. aasta resolutsiooni 1291 (2000) põhjal anti MONUCile volitused tegutseda ÜRO põhikirja VII peatüki alusel, mis võimaldas MONUCil võidelda kõrvuti Kongo relvajõududega, ning arvestades, et see on muutnud ähmaseks ÜRO missioonide humanitaarse ja rahuvalvealase olemuse;
 - C. arvestades, et Kongo Demokraatlikus Vabariigis on läbi viidud rohkem EJKP missioone kui üheski muus riigis;
 - D. arvestades, et kahe missiooni EUSEC RD Congo ja EUPOL raames on viidud vägesid ja töötajaid Kongo DVsse, et nad õpetaksid välja julgeolekujõude ja juhiks riigis julgeolekusektori reforme;
 - E. arvestades, et Euroopa politseimissiooni EUPOL on kaasrahastatud Euroopa Arengufondist, et toetada integreeritud politseiüksuse loomist;
 - F. arvestades, et relvastatud konflikti puhkemisest alates on 5,4 miljonit inimest kaotanud elu otseselt vägivaldse relvastatud konflikti tagajärjel või kaudselt näljahäda ja välditavate haiguste tõttu, ning arvestades, et 1,5 miljonit inimest, neist enamik naised ja lapsed, on ümberasustatud;
 - G. arvestades, et seksuaalset vägivalda on kasutanud kõik konfliktiosalised, sealhulgas Kongo relvajõud (FARDC), ning hinnanguliselt on üle 200 000 naise ja tütarlapse langenud vägistamise ja muude seksuaalse vägivalla vormide ohvriks;
 - H. arvestades, et seksuaalset vägivalda ja soolist vägivalda tuleb alati pidada sõjakuriteoks ja inimsusevastaseks kuriteoks;
 - I. arvestades, et 2009. aasta esimese kaheksa kuu jooksul on pärast 2009. aasta jaanuaris alanud Kongo sõjaväe poolt MONUCi toetusel läbi viidud rünnakut mässuliste rühmituste vastu Põhja-Kivus tapetud üle 1000 tsiviilelaniku, vägistatud 7000 naist ja tütarlast, maha

põletatud üle 6000 kodu ning ümberasustatute arv Põhja- ja Lõuna-Kivu provintsis on kasvanud hinnanguliselt 775 000 ning Idaproovintsis 165 000 inimese võrra, nii et kokku on riigi idaosas ümberasustatud inimeste arv nüüd 2 113 000;

- J. arvestades, et eri aruannete kohaselt on praeguse olukorra põhjustanud tegurid, mille hulka kuulub ulatuslik sõjaline tegevus alates 2009. aasta algusest ühelt poolt Kongo relvajõudude (FARDC) ja nende liitlaste (Uganda, Rwanda ja MONUC) ning teiselt poolt idapiirkonna relvastatud mässuliste rühmituste vahel;
- K. arvestades, et ÜRO ekspertide lekinud aruande kohaselt ei ole (MONUCi toetusel läbi viidud) sõjalised operatsioonid suutnud FDLRi neutraliseerida ja on humanitaarkriisi veelgi raskendanud;
- L. arvestades, et humanitaarabi peadirektoraadi (ECHO) andmetel peab ainuüksi EL 2010. aastal andma 45 miljonit eurot (30 miljonit eurot humanitaarabiks ja 15 miljonit eurot toiduabiks), et rahuldada hinnanguliselt 350 000 vähekaitsstud inimese, peamiselt laste, leskede, peret ülapidavate naiste ja seksuaalse vägivalda ohvrite vajadused;
- M. arvestades, et kuigi Kongo DV on rahvaarvult Aafrika mandri maade seas kolmandal kohal ja 48% tema elanikkonnast on nooremad kui 15-aastased ning lisaks on Kongos rikkalikult loodusvarasid, nagu teemandid, kuld, tsink ja kolumbiit-tantaliit, kuulub riik ÜRO Arenguprogrammi (UNDP) inimarengu indeksi järgi maailma kõige vaesemate riikide hulka (179 riigi arvestuses 176. koht);
- N. arvestades, et Kongo DVs toimuv ebaseaduslik mineraalikaubandus võimaldab paljudel osalistel osta jätkuvalt mineraale mässuliste rühmituste kontrolli all olevatest piirkondadest ja sel viisil rahastada mässuliste rühmitusi, nende hulgas Rwanda genotsiidis osalenud FDLRi, kes on suutnud kasutada ulatuslikke rahvusvahelisi võrgustikke oma relvavarude täiendamiseks ja täiendavate sõdurite värbamiseks; arvestades, et ÜRO ekspertide andmetel on riigi jõukuse rüüstamisse segatud mõned Kongo DV ja naabermaade väga kõrged ametnikud;
- O. arvestades, et väidetavalt toetavad Kongo sõjaväe juhtivliikmed Rwanda võitlejaid, st just neid inimesi, kelle vastu nad peaksid võitlema; arvestades, et Kongo sõjaväes on väidetavalt rühmi, kes tegutsevad tegelikult eraldi relvastatud rühmitustena;
- P. arvestades, et alates jaanuarist on 1931 last vabastatud relvajõududest ja relvastatud rühmitustest ning kaasatud reintegreerimisprogrammidesse;
- Q. arvestades, et ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 1896 (2009) mõistetakse hukka kõik püüded transportida Kongo DVsse ebaseaduslikke relvi resolutsioonide 1533 (2004), 1807 (2008) ja 1857 (2008) vastaselt,
 - 1. on veendunud, et piirkonna relvastatud konfliktile saab olla ainult poliitiline lahendus; nõuab igasuguse naaber- ja muude maade poolse välissekkumise lõpetamist ning kriisile poliitilist, diplomaatilist lahendust, mis leitakse asjaosaliste läbirääkimiste teel, järgides täielikult ÜRO põhikirja ja inimõiguste ülddeklaratsiooni;
 - 2. on sügavalt mures pika ja kestva relvastatud konflikti pärast ning selle hukatusliku mõju

pärast tsiviilelanikkonnale, eriti Kongo DV idaprovintides;

3. on mures teadete pärast, mille kohaselt on Kongo relvajõudude käimasoleval sõjalisel operatsioonil, mida toetab MONUC, sealhulgas taktikalise nõustamise ja rohkem kui 3,8 miljoni naela ulatuses logistilise toetusega, hukatuslikud tagajärjed inimõigustele ja humanitaarolukorrale, ning et MONUC ei ole suutnud kasutada oma mõjuvõimu, tagamaks, et valitsus takistab operatsioonil osalemast komandöre, kelle puhul on teada varasemad inimõiguste rikkumised, ning et MONUC ei suuda seetõttu täita oma mandaati kaitsta tsiviilelanikke süveneva humanitaarkriisi eest;
4. kutsub ÜRO Julgeolekunõukogu üles MONUCi mandaati läbi vaatama ja kustutama viite VII peatükile, et vältida Kongo relvajõudude edasist toetamist, mis ohustab ÜRO rahumissiooni;
5. nõuab lõppu Kongo DVs asuvatele missioonidele EUPOL ja EUSEC, mis on mööndavasti soodustanud vägivalla süvenemist ja olukorra halvenemist riigis, kuna nende abil on õpetatud välja julgeolekujõude, kes on pannud toime kuritegusid oma riigi tsiviilelanikkonna vastu;
6. nõuab, et lõpetataks Kongo DV loodusvarade ebaseaduslik kasutamine, mis viib riigi veel sügavamasse kriisi; on seisukohal, et loodusvarad kuuluvad riigi rahvale ning neid tuleks ja saaks kasutada riigi majanduslikuks ja sotsiaalseks taastamiseks;
7. kutsub kõiki konfliktiosalisi, kuid eriti Kongo DV valitsust ja selle relvajõude FARDC üles lõpetama rünnakud tsiviilelanikkonna vastu ning austama inimõigusi ja rahvusvahelist humanitaarõigust;
8. mõistab teravalt hukka vägistamise, sunniviisilise rasestamise, seksuaalse orjuse ja kõik muud soolise vägivalla vormid, ning kutsub rahvusvahelist üldsust üles tunnistama need teod ametlikult inimsusevastasteks kuritegudeks ja sõjakuritegudeks;
9. nõuab kohe naiste suuremat osalemist kõikides algatustes, mille eesmärk on leida lahendus konfliktile Kongo DVs, sealhulgas vahendajate ja läbirääkijatena ning konfliktilahendusmeetmete rakendamisel;
10. nõuab nulltolerantsi naiste- ja tütarlastevastase seksuaalse vägivalla suhtes, olenemata sellest, kes on kuriteo toime pannud, sealhulgas MONUCi liikmete sooritatud kuriteod, ning nõuab lõppu karistamatusele seeläbi, et kuritegude toimepanijatest antakse teada, nad tehakse kindlaks, võetakse vastutusele ning neid karistatakse riigi ja rahvusvahelise õiguse kohaselt;
11. nõuab tungivalt, et nõukogu täidaks võitluses seksuaalse vägivalla ja karistamatuse vastu oma kohustused, nagu on väljendatud nõukogu 19. oktoobri 2009. aasta ühismeetmes 2009/769/ÜVJP, millega muudetakse nõukogu ühismeedet 2007/405/ÜVJP julgeolekusektori reformi alase Euroopa Liidu politseimissiooni ja selle õiguslase kontaktüksuse kohta Kongo Demokraatlikus Vabariigis (EUPOL RD Congo);
12. nõuab ranget kontrolli, et teha lõpp lapssõdurite värbamisele mässuliste, aga ka Kongo relvajõudude poolt;

13. nõuab Kongo DV suhtes kehtestatud relvaembargot käsitlevate asjaomaste ÜRO resolutsioonide rakendamist; nõuab, et kõik liikmesriigid järgiksid embargot, ja mõistab hukka kõik relvaembargo rikkumised liikmesriikide poolt;
14. rõhutab, et arenguabiks mõeldud vahendeid, näiteks Euroopa Arengufondi vahendeid, ei tohiks kasutada sõjalistel eesmärkidel; on kindlalt vastu Euroopa Arengufondi vahendite kasutamisele Kongo DV julgeolekusektori reformide käigus toimuvast politseijõudude väljaõppes; on seisukohal, et Euroopa Arengufond peab rangelt jääma vahendiks, mida kasutatakse selleks, et rahastada vaesuse ja nälja kaotamist arengumaades;
15. kutsub nõukogu ja komisjoni üles andma toiduainete tootmise toetust, eelkõige väikestele ja keskmise suurusega põllumajandustootjatele, ning vajalikku humanitaar- ja toiduabi ning pöörama seejuures erilist tähelepanu tervishoiule ja haridusele, samuti andma abi naistele ja tütarlastele, kes on langenud seksuaalse vägivalla ohvriks;
16. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide parlamentidele, Aafrika Liidule, üleaafrikalisele parlamendile ning Kongo Demokraatliku Vabariigi presidendile, valitsusele ja parlamendile.